

Rekenkamer Westerkwartier

Oktober 2025

Factsheet 3

Bereik inkomensbeleid gemeente Westerkwartier

Deze factsheets worden u aangeboden door:

Inhoudsopgave en toelichting

De factsheet 'Bereik inkomensbeleid' schetst een beeld van het bereik van de inkomens- en participatieregelingen in de gemeente Westerkwartier. De factsheet behandelt de regelingen waarvan het aantal aanvragers en/of de doelgroep bekend is. De regelingen voor tegemoetkoming in gemeentelijke belastingen, de individuele studietoelage en de meerkostenregeling zijn buiten beschouwing gelaten, omdat er geen gegevens beschikbaar zijn over het aantal aanvragen en/of de doelgroep.

Pagina	Titel
3	Bijzondere bijstand
4	Kindpakket
5	Participatiefonds
6	Individuele inkomenstoeslag
7	Collectieve ziektekostenverzekering
8	Witgoedregeling
9	Stichting Leergeld
10	Jeugdfonds Sport en Cultuur

1 Bijzondere bijstand

Aantal aanvragen

2021	2022	2023	2024
1253	1215	1137	1042

Bron: Uitvoeringsverslag 2024 & Plan van aanpak armoede 2025

Doelgroep

Door individuele omstandigheden is de doelgroep niet eenduidig af te bakenen. Wanneer wordt uitgegaan van huishoudens met een inkomen tot 101% van het sociaal minimum, gaat het in Westerkwartier in 2023 om 1.200 huishoudens en 1.900 inwoners (Sociaal Planbureau Groningen, 2023). Omdat alleen het totale aantal aanvragen bekend is, en één inwoner meerdere aanvragen kan indienen, kan op basis daarvan geen betrouwbare uitspraak worden gedaan over het bereik.

Uitkomsten

Het aantal aanvragen is de afgelopen jaren gestaag gedaald, van 1.253 in 2021 naar 1.042 in 2024. Deze daling is opmerkelijk, juist omdat de individuele inkomenstoelage en de witgoedregeling vanaf 2023 in de bijzondere bijstand zijn opgenomen (interview kwaliteitsmedewerkers & uitvoeringsverslag 2024). Daarnaast geven de resultaten van de interviews met bewoners inzicht in de mate van bekendheid met de regeling. Zo geeft 75% van de respondenten aan de regeling te kennen, maar de spontane bekendheid blijft met minder dan 10% opvallend laag. Dit duidt erop dat de regeling onvoldoende vanzelfsprekend of zichtbaar is in de leefwereld van de doelgroep.

2 Kindpakket

Aantal verstrekkingen

2021	2022	2023
674	658	592

Bron: Plan van aanpak armoede 2025

Doelgroep

Uit gegevens van het Sociaal Planbureau Groningen (2023) blijkt dat in 2023 ongeveer 900 kinderen in Westerkwartier opgroeiden in een huishouden met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum.

Bereikpercentage:

In 2023 leefden 900 kinderen in een huishouden met een inkomen tot 130%. Het vermogen van deze huishoudens is niet bekend. De doelgroep van het Kindpakket is maximaal 900 kinderen. Het bereik van het Kindpakket is **minimaal 66%** (592 van de 900). 370 van deze kinderen woonden in een bijstandsgezin, 530 in een niet-bijstandsgezin. Kinderen in een bijstandsgezin krijgen het Kindpakket automatisch toegekend, waardoor het bereik binnen deze groep 100% is (370 kinderen). Ongeveer 95% maakt echt gebruik van het Kindpakket (interview kwaliteitsmedewerkers). Het Kindpakket is verstrekt aan 222 kinderen in een niet-bijstandsgezin (592-370). Het bereik in niet-bijstandsgesinnen is **minimaal 42%** (222 van de 530).

Uitkomsten

Het gebruik van het Kindpakket is de afgelopen jaren afgenomen, terwijl de omvang van de doelgroep tussen 2020 en 2023 stabiel bleef rond de 900 kinderen. Alleen in 2022 was er een tijdelijke daling naar 800 kinderen, wat mogelijk samenhangt met de afname in het aantal geholpen kinderen tussen 2022 en 2023.

3 Participatiefonds

Toekenningen

2021	2022	2023	2024
1.363	1.405	1.270	1.227

Bron: Plan van Aanpak 2025 & uitvoeringsverslag 2023, 2024

Doelgroep

Door verschillende inkomensgrenzen (120% zonder en 130% met kinderen) is de doelgroep niet eenduidig af te bakenen.

Bereikpercentage:

Het bereikpercentage kan niet worden berekend

Uitkomsten

Het aantal toekenningen is tussen 2021 en 2024 gedaald van 1.363 naar 1.227.

4 Individuele inkomenstoeslag

Aanvragers

2021	2022	2023	2024
458	473	468	372

Bron: Interview kwaliteitsmedewerkers & uitvoeringsverslag 2023, 2024

Doelgroep

De toekenning is afhankelijk van de individuele en huishoudelijke situatie, waardoor de doelgroep niet eenduidig is af te bakenen. De 1.700 inwoners, exclusief kinderen, met een langdurig laag inkomen (vier jaar of langer) tot maximaal 120% van het sociaal minimum in 2023, vormen een indicatie van de doelgroep (Sociaal Planbureau Groningen, 2023).

Bereikpercentage:

Het bereikpercentage komt uit op een schatting van **22%** in 2024 (372 van de 1.700 inwoners).

Uitkomsten

Het bereik wordt in 2024 geschat op 22%. Tegelijkertijd laat het aantal aanvragers sinds 2022 een daling zien: van 473 naar 372 in 2024. De interviewresultaten geven een belangrijk signaal af: de spontane bekendheid van de regeling ligt onder de 10%, wat duidt op een beperkte zichtbaarheid. Zelfs met hulp herkent slechts 38% de regeling. Ervaringsdeskundigen geven bovendien aan dat de toeslag jaarlijks opnieuw moet worden aangevraagd en gemakkelijk gemist wordt 'als niemand je erop wijst of als je het vergeet'. De combinatie van een laag bereik, dalende aanvragen en beperkte bekendheid suggereert dat de regeling onvoldoende onder de aandacht is bij potentiële aanvragers.

5 Collectieve ziektekostenverzekering

Aanvragers

2021	2022	2023	2024
849	832	773	720

Bron: Bijlage 1. Evaluatie passendheid gemeentepolis

Doelgroep

De doelgroep is afhankelijk van individuele omstandigheden en daardoor niet eenduidig af te bakenen. Wanneer alleen het inkomen wordt meegenomen, gaat het in 2023 om 4.000 inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum (Sociaal Planbureau Groningen, 2023)

Bereikpercentage

Het bereikpercentage komt uit op een schatting van **18%** in 2024 (720 van de 4.000 inwoners), met daarbij de kanttekening dat niet iedereen binnen de doelgroep gebruik wil of hoeft te maken van de regeling.

Uitkomsten

Hoewel de regeling door meer dan driekwart van de ondervraagde inwoners wordt herkend, blijft de spontane bekendheid met minder dan 10% opvallend laag (telefonische interviews). In combinatie met een bereikpercentage van naar schatting 18% wijst dit op een beperkte zichtbaarheid en benutting van de regeling. Dit hangt mogelijk samen met de uitkomst dat 64% van de ondervraagden de gemeentepolis als niet passend voor de eigen situatie beoordeelt (Evaluatie passendheid gemeentepolis).

6 Witgoedregeling

Toekenningen

2021	2022	2023
79	61	46

Bron: Interview kwaliteitsmedewerkers

Doelgroep

Een schatting kan worden gemaakt op basis van de 500 huishoudens met een langdurig laag inkomen tot 101% van het sociaal minimum, hoewel ook andere voorwaarden gelden, zoals het recht op een vergoeding een keer in de acht jaar (Sociaal Planbureau Groningen, 2023).

Bereikpercentage

Het bereikpercentage komt naar schatting uit op **9%** in 2024 (46 van de 500 inwoners), met daarbij de kanttekening dat niet iedereen binnen de doelgroep gebruik wil of kan maken van de regeling en maar eens in de 8 jaar gebruik gemaakt mag worden van de regeling. Ook was er voorheen een voorliggende witgoedregeling vanuit duurzaamheid.

Uitkomsten

In 2023 hebben 46 huishoudens gebruikgemaakt van de witgoedregeling. Uit interviews blijkt dat de regeling bij 78% van de doelgroep bekend is, waarbij 28% de regeling spontaan noemt en 53% na hulp. Het bereikpercentage wordt voor 2024 geschat op ongeveer 9%. Ervaringsdeskundigen geven aan dat de communicatie over de regeling nog verbeterd kan worden.

7 Stichting Leergeld

Aantal geholpen kinderen

2021	2022	2023	2024
525	711	763	720

Bron: PPlan van aanpak armoede 2025 & jaarverslag Leergeld 2024

Doelgroep

Uit gegevens van het Sociaal Planbureau Groningen (2023) blijkt dat in 2023 ongeveer 900 kinderen in Westerkwartier opgroeiden in een huishouden met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Stichting Leergeld gaat uit van een doelgroep van 875 kinderen in 2024 (Jaarverslag Leergeld 2024).

Bereikpercentage:

Het bereik is, afhankelijk van de exacte omvang van de doelgroep, tussen de **80 en 82%** in 2024.

Uitkomsten

Leergeld Westerkwartier bereikt een groot deel van de beoogde doelgroep. Het bereikpercentage van 80 tot 82% bevestigt dit beeld. Dit kan mede komen doordat Leergeld de uitvoering van gemeentelijke regelingen voor schoolspullen en laptops op zich heeft genomen en intensief samenwerkt met andere organisaties, wat het bereik vergroot (interview Leergeld). Tegelijkertijd is er ruimte voor verdere groei, mede gezien een lichte daling in het aantal aanvragers in 2024 ten opzichte van 2023 in Westerkwartier, terwijl het aantal aanvragen landelijk juist is gestegen (Jaarverslag Leergeld 2024).

8 Jeugdfonds Sport en Cultuur

Aantal geholpen kinderen

2021	2022	2023	2024
125	320	335	311

Bron: PPlan van aanpak armoede 2025 & Factsheet Jeugdfonds 2024

Doelgroep

Uit gegevens van het SPG (2023) blijkt dat in 2023 ongeveer 900 kinderen in Westerkwartier opgroeiden in een huishouden met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Deze doelgroep van 900 kinderen wordt ook door het Jeugdfonds gehanteerd (interview Jeugdfonds).

Bereikpercentage:

Het bereikpercentage ligt in 2024 op afgerond **35%** (311 van de 900 kinderen).

Uitkomsten

Het Jeugdfonds bereikte in 2024 35% van de doelgroep in Westerkwartier. Hiermee behoort Westerkwartier, samen met Het Hogeland, tot de twee gemeenten met het hoogste bereik in Groningen (interview Jeugdfonds). Uit het interview met Jeugdfonds blijkt dat het bereik vooral beperkt blijft tot gezinnen in de bijstand, terwijl gezinnen met een inkomen net boven de bijstandsnorm moeilijker te bereiken zijn. Ondanks het relatief hoge bereik biedt gerichte communicatie kansen voor verdere groei, vooral onder niet-bijstandskinderen.